



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XVII. Idem Abbati, & Fratribus a Evasinen. cænobii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

religiosorum litteras representans, qui de vita, & conversatione ipsius laudabile testimonium perhibebant, nobis humiliter supplicavit, ut occurrere adversariorum suorum malitiæ, ac laboribus ejus finem imponere dignemur. Nolentes autem ipsam indebitè fatigari, discretioni vestra per Apostolica scripta mandamus, quatenus si denunciatores præfati monitionem charitativam præmississe super objectis probare nequiverint, aut Decanus ipse docuerit illos suos exititisse denunciationis tempore inimicos, eundem ab illorum denunciatione, sublato appellations obstaculo absolvatis. Alioquin in eodem negotio juxta priorum continentiam litterarum, appellatione remota ratione prævia procedatis. Quod si non omnes, &c. duo vestrum, &c. Tu denique fili Abbas super te ipso, &c. Datum Lateran Idib. Januar. P. N. anno XV.

COMMENTARIUM.

4 CUM Dux Burgundiæ capellam propriam haberet cum capellanis Aulicis, ut plerunque magni Dynastæ habent, ut Magnus noster Monarcha, de cujus sacello librum edidit Turturetus; & Reges Aragoniæ, Exca in l. unic. C. de palat. fol. 80 Dynastæ Bituricensis, Alteserra dicto cap. 8. privilegium exemptionis capellani habebant ab omni jurisdictione diocesana; unde intendebant nec ratione parochialium Ecclesiarum, quas à

Lingoniensi Episcopo acceperant, illis subesse, etiam si in earum regimine magna crimina perpetrarent. Sed contrarium decrevit Innocentius III. videlicet eos ratione exemptionis, quam virtute capellæ habebant, non posse eximi à jurisdictione Episcopi Lingoniensis, propter Ecclesias parochiales, quas regebant; & merito, nam etiam religiosus exemptus promotus ad beneficium parochiale, ratione illius beneficii subicitur imperio, & jurisdictioni ordinarii, ut probant pluribus relatis Barbosa in collect. ad Clement. 1. num. 10. de statu monach. Sanchez in præcep. decalog. lib. 6. cap. 6. num. 36. Moneta de conservat. cap. 6. num. 51. & cap. 7. num. 272. Cochier. de jurisd. in exemptos, 2. part. quæst. 45. Salgado de retent. bullar. 2. part. cap. 15. n. 3. quod etiam contingit in quocunque exempto, qui conveniri potest coram ordinario ratione officii, seu publicæ functionis, ex l. unic. Cod. in quibus causis milites for. præscript. l. 2. Cod. ubi decur. authent. iudices sine quoquo suffrag. §. nolimus, in fin. Unde in præfenti casu etsi capellani Ducis Burgundiæ exempti essent à jurisdictione ordinaria, tamen propter Ecclesias parochiales, quas regebant, poterant puniri ab Episcopo Lingoniensi, à quo eas acceperant. Docuerunt Turturetus in sacello sacro, cap. 4. Bosquet. ad Innoc. III. lib. 1. registr. 13. epist. 17. Lara de capell. c. 16. num. 15. Barbosa de potest. Episc. alleg. 123. qui exinde utiles, & in foro quotidianas quæstiones resolvunt circa exemptos peccantes in officiis propriis.

CAPUT XVII.

Idem Abbati, & Fratribus à Evafinen. canobii.

EX ore sedentis in throno procedit gladius bis acutus, quoniam ex ore Romani Pontificis, qui præfidet Ap. Sedi, rectissima debet exire sententia, quæ contra justitiam nulli parcat, sed reddat unicuique quod suum est. Cum igitur inter nos, & ven. f. n. V Vigornien. Episc. super monasterii vestri subjectione, ac libertate controversa verteretur, & nos eandem terminandam commiserimus iudicibus delegatis, causam eandem sufficienter instructam ad nostram præsentiam remiserunt, certum partibus terminum præfigentes, quo cum instrumentis, & attestationibus nostro se conspectui præsentarent sententiam recepturæ. Partibus igitur in nostra præsentia constitutis, per procuratores idoneos audientiam præbuimus liberam, & benignam. Et quidam monasterii vestri proposuit procurator, quod idem monasterium ab ipsa sui fundatione liberum extitit, & exemptum, ad hoc probandum privilegia prædecess. nostri inducens duo, videlicet Constant. unum, & alterum Alexandri; nec non indulgentiam Clementis, & Cælestini: quorum usum continuum longis retrò temporibus per depositiones testium ostendere nitebatur. Et infra: Porro in privilegio Const. quiddam contineri perspicitur, per quod idem cœnobium videtur ad jurisdictionem Episcopalem pertinere, videlicet quod Abbas ejusdem monasterii primum locum post V Vigornien. Præfulem semper obtinebat. Vnde cum locum ipsum obtinere non possit in Concilio generali, neque in provinciali, quoniam absonum esset ut Abbas primus post illum super alios Episcopos resideret; relinquatur ergo, quod locum illum in Episcopali Synodo intelligatur habere, quasi teneantur ad Synodum Episcopalem accedere, ac per hoc ipsius statuta recipere, ac servare. In privilegio verò Alexandri Papæ quiddam aliud continetur, propter quod diocesanus Episcopus in eodem cœnobio jurisdictionem, etsi non in omnibus, in quibusdam tamen retinuisse videtur, cum in illo dicatur quod V Vigornienfes Episc. à fratribus ejusdem loci aliquid injustè non exigant; sed his tantum contenti permanent, quæ prædecessores eorum antecessoribus suis constat rationabiliter impendisse. Vnde constat, quod Abbates Episcopis aliqua de suis exhibere tenentur. Nos igitur his, & aliis diligenter auditis, & perspicaciter intellectis, cum à neutra parte

per testes præscriptio sit probata, de communi f. n. cõsilio diffinivimus sententialiter, quod Eveshamen. cœnoqium liberum est in capite, tanquam ab Episcopali jurisdictione prorsus exemptum, & soli Rom. Pontif. & Ecclesiæ Rom. subiectum; tutelâ tamen ipsius Cantuar. Archiep. reservata; in membris autem, videlicet in his, quæ non probantur exempta, diocæsano Episc. ipsum decernimus subjacere, propter quæ Abbas ad Synodum ejus debet accedere, primumque locum post V Vigornien. Episcopum obtinere: pro ipsis quoque membris, ut diximus, non exemptis, idem Abbas tenetur V Vigornien. Episc. exhibere reverentiam, obsequium, & honorem, quibus V Vigornien. Episcop. sibi competenter exhibitis debet manere contentus.

NOTÆ.

1. a **E** *Vasinen. s. i.*) Ita legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 7.* in hac verò sextâ legitur, *Evesham.* sed utrobique malè, quia legendum est *Evesham.* quod monasterium est Divi Benedicti, ut probavi in *cap. 3. de in integr. restit.*
 b *Gladus bis acutus.*) Verba sunt capitis 1. Apocalypsis, quæ exponit Barbofa in *presenti.*
 c *Vigornien.*) De Wigornien. diocæs. Angliæ nonnulla adduxi in *cap. nostri o. de elect.*
 2. d *Resideret.*) De ordine sedendi Prælatorum in Conciliis latè agit Fîlefacus in *cap. quod sedem, §. 1. de officio ordin.* etiam aliqua notavi in *princip. Concil. liber.*

COMMENTARIUM.

3. **L**icet monasterium exemptum sit principaliter in capite, non ideo ejus membra exempta videntur, ut de monasterio Rothonen. & ejus Ecclesiis decrevit idem Innoc. III. *lib. 1. registr. 13. epist. 7.* Episcopo Venetensi ita rescribens. (Cum movisses olim adversus Rothonen. monasteriũ quæstionem, asserens monasterium ipsum, ac parochiales Ecclesias ejus ad te de communi jure spectare, utpote in tua diocæs. constitutas, in eis-

dem jura tibi Episcopalia vindicando; & ex parte monasterii diceretur, idem monasterium cum parochialibus Ecclesiis suis Romanorum Pontificum privilegiis ab antiquo libertate donatum, super eadem causâ frequenter fuerunt literæ Apostolice impetratæ. Denique autem utraque pars in venerabiles fratres nostros Nanneten. & Briocen. Episcopos sub certâ penâ, & juramento interposito compromisit, qui rationibus utriusque partis auditis, & monasterii privilegiis diligenter inspectis, de Concilio peritorum illud in capite liberum sententialiter decreverunt. Verum quia Ecclesiæ parochiales ipsius exemptæ nullatenus probabantur, pronuntiaverunt eodẽ ad jurisdictionem tuam, sicut alias tuæ diocæs. Ecclesias, pertinere, & statim de consilio fratrum nostrorum pronuntiavimus, monasterium sapediũ in capite liberum, & à tua jurisdictione prorsus exemptum, decernentes parochiales Ecclesias ejus, quæ minimè probantur exemptæ, tibi diocæsana lege subiectas. Nec enim ex libertate capitis membrorum nascitur libertas: quæ quia juri communi derogat, nominatim, expresseque dari debet, & nominatim probari.) Ut post congestos à Barb. in *presenti, & alleg. 123.* docet Bolquetus in *notis ad dictam epist. 7.*

CAPUT XVIII.

Idem ^a *Aufonen. Episcop.*

Ex parte tua fuit quæsitum, utrum clerici, & laici, qui literas protectionis ostendunt, in quibus personæ suæ ex pronomine, cum omnibus rebus suis sub Apostolicâ protectione consistere declarantur, à jurisdictione Episcopi diocæsani sint exempti. Nos autem tibi respondemus, quod per literas hujusmodi ab Episcoporum suorum potestate minimè ^b subtrahuntur.

NOTÆ.

1. a **A** *Usonen.*) In tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 8.* legitur *Auron.* sed perperam; nam Aufona civitas antiqua Episcopali Sede condecorata est in Hispania, in provincia Taraconensi, ad montis Pyrenæi radices sita, hodie dicitur *Viequa* à Barcinone decem milliariibus Hispanis, à Gerunda sex distans. Ejus vetusti simũ nomen *Ausa*, five *Aufona* fuit, de quo, & ejus conditore agunt Pujadas *lib. 4. hist. Catal. cap. 14. & 34.* Tamayus

^a Salazar *tom. 3. martyrol. Hisp. die 28. Maji.*
^b *Subtrahuntur.*) Consonant textus in *cap. recepimus, hoc tit. cap. per tuas, de majorit. & obed.* Ideoque exemptio non probatur per literas protectionis, quas plerumque Pontifex certis personis, aut monasteriis concedit, ut probat Bruno Chafsaing, *de privil. regul. tract. 2. cap. 2. propos. 1.* qui resolvit, protectionem hanc illud operari, videlicet ut ita receptus sub protectione non possit excommunicari, interdici, aut suspendi ab aliis quàm à Pontifice, aut Legato à latere.

CAPUT XIX.

Idem ^a *Eliensi. Episcopo.*

Pastoralis officii. *Et infra:* Interrogasti præterea, utrum viri religiosi, quibus à Sede Apostolica est indultum, ut Ecclesias suas in proprios usus ^b convertere possent, decedentibus ^c personis earũ, liceat auctoritate propriâ possessiones earundẽ Ecclesiarum